

ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАДОК: ПРИЧИНИ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ

Коновалова М. Є.

студентка 3(5) курсу бакалавр
спеціальність 053 «Психологія» ФПСР

Керівник: Дикіна Л. В.

ст. викладач кафедри практичної та
клінічної психології, ФПСР

Актуальність дослідження. Російська агресія та напад на Україну призвели до збройного конфлікту з величезною кількістю загиблих, поранених, заручників з—поміж військових, а також населення. Крім того, Україна, як самостійна та суверенна держава страждає від бойових дій вже понад 8 років. Все це зумовлює інтерес дослідників до розглядання травмуючих подій серед населення та військовослужбовців. [1]

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) – це повторювані, нав'язливі спогадами про нищівну травматичну подію. Спогади тривають > 1 місяця і починаються протягом 6 місяців після події. Патологія розладу є не до кінця

зрозумілою. Симптоми також включають уникнення подразників, пов'язаних з травматичною подією, нічні кошмари та ретроспекції. [2]

В одному з попередніх досліджень ВООЗ, яким була охоплена 21 країна, йдеться, що понад 10% опитаних повідомили про те, що вони стали свідками насильства (21,8%) або ж випробували на собі міжособистісне насильство (18,8%), нещасні випадки (17,7%), наслідки війни (16,2%) чи травматизм близьких (12,5%). За оцінками, 3,6% населення Землі, як показало дослідження, у попередній рік страждали від посттравматичного стресового розладу (ПТСР). [3]

Мета роботи: Вивчення та аналіз причин виникнення, розвитку, перебігу та особливостей протікання посттравматичного стресового розладу (ПТСР).

Об'єктом дослідження виступають громадяни України, що постраждали від російської агресії.

Предметом дослідження є посттравматичний стресовий розлад у громадянської частини населення України.

Методики дослідження: Міссісіпська шкала посттравматичного стресового розладу. Шкала тривоги Бека.

Контингент дослідження. Дослідження проводилося в онлайн-форматі. У дослідженні брали участь 4 групи (13 осіб): Жінки, які виїхали за кордон після 24.02.2022 (38.46% – 5 жінок). Жінки, знаходились на території України після 24.02.2022 (23.08% – 3 жінки). Чоловіки, які виїхали за кордон після 24.02.2022 (23.08% – 3 чоловіки). Чоловіки, що знаходились на території України після 24.02.2022 (15.38% – 2 чоловіки).

Інтерпретація результатів Міссісіпської шкали:

Отримана сума дозволяє поділити досліджуваних на тих, які мають посттравматичних стресових розладів і тих, які не мають посттравматичних стресових розладів. За даними Шаніна В. Ю.: – добре адаптовані – 76 ± 18 ; – психічні розлади – 86 ± 26 ; – ПТСР – 130 ± 18 .

Результати дослідження за методом Міссісіпської шкали

Група	Середнє значення	Висновок
Жінки, які виїхали за кордон після 24.02.2022 38.46% (5 жінок)	78,2 балів	добре адаптовані – 76 ± 18
Жінки, що знаходились на території України після 24.02.2022 23.08% (3 жінки)	95,3 бали	психічні розлади – 86 ± 26
Чоловіки, які виїхали за кордон після 24.02.2022 23.08% (3 чоловіки)	71,3 бали	добре адаптовані – 76 ± 18
Чоловіки, що знаходились на території України після 24.02.2022 15.38% (2 чоловіки)	98,5 балів	психічні розлади – 86 ± 26

Інтерпретація результатів шкали тривоги Бека (BAI)

Група	Середнє значення	Висновок
Жінки, які виїхали за кордон після 24.02.2022 38.46% (5 жінок)	11 балів	8–15: Легкий рівень тривоги
Жінки, що знаходились на території України після 24.02.2022 23.08% (3 жінки)	20,3 бали	16–25: помірний рівень тривоги
Чоловіки, які виїхали за кордон після 24.02.2022 23.08% (3 чоловіки)	10,3 бали	8–15: Легкий рівень тривоги
Чоловіки, що знаходились на території України після 24.02.2022 15.38% (2 чоловіки)	16,5 балів	16–25: помірний рівень тривоги

Висновок. Із зростанням кількості травматичних подій в сучасному світі ПТСР є актуальною проблемою здоров'я, тому дуже важливо звернути на це увагу.

Симптоми ПТСР можуть бути дуже нав'язливими і довготривалими, тому необхідно швидко виявляти і лікувати це захворювання. Згідно з останніми протоколами допомоги, КПТ і EMDR є досить ефективними методами лікування.

ПТСР може впливати на життя людини і навколишніх, тому важливо звертати увагу на психічне здоров'я, особливо після травматичної події. Прибічники здорового способу життя стежать за тим, щоб вони та їхні рідні залишалися здоровими, як фізично, так і психічно. Однак випадки ПТСР все ще часто залишаються недооціненими і нелікуваними. Дослідження, проведене за допомогою Міссісіпської шкали та шкали тривоги Бека, дає висновки про вплив кризових ситуацій та війни на стан психіки людей. Виявлено, що жінки та чоловіки, які знаходилися на території України, мали помірний рівень тривоги, тоді як ті, хто виїхав за кордон, мали низький рівень тривоги.

Ці результати дають підстави для того, щоб бути уважними до психологічного стану людей, особливо тих, хто опинився на війні та забезпечити їм необхідну допомогу та підтримку. Також важливо звернути увагу на тих, хто вже виїхав за кордон, оскільки навіть після переїзду в іншу країну люди можуть продовжувати відчувати наслідки травматичних подій.

Література

1. Гунько Б. А. Посттравматичний стресовий розлад – в розрізі часу. С.216–219.
2. Posttraumatic Stress Disorder (PTSD). By John W. Barnhill, MD, New York–Presbyterian Hospital URL: <https://www.msmanuals.com/professional/psychiatric-disorders/anxiety-and-stressor-related-disorders/posttraumatic-stress-disorder-ptsd>
3. «News: WHO releases guidance on mental health care after trauma» 2013 URL: <https://www.who.int/news/item/06-08-2013-who-releases-guidance-on-mental-health-care-after-trauma>